

[Formanden]

Derefter giver jeg ordet til statsministeren, for at han kan give den i grundloven omhandlede redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger.

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38. Mundtlig del:

(Redegørelse nr. R 1).

Statsministeren (Poul Schlüter):

Verden er ikke den samme som i fjor. Europa er helt anderledes end for et år siden.

Det folketingsår, som indledes i dag, vil stille regeringen og Folketinget over for store udfordringer og positive muligheder. Vi vil komme til at træffe beslutninger af vidtrækkende betydning.

Vi står midt i betydningsfulde og forjættende forandringer i Østeuropa og Mellemeuropa, forandringer, som på afgørende måde kan påvirke vore vilkår, og som skal indpasses i det nye europæiske billede. Vi skal i gang med forhandlingerne om den økonomisk-monetære union. Men samtidig er vi stillet over for den tragiske og faretruende situation omkring Golfen.

På alle tre områder er det regeringens holdning, at Danmark skal blande sig og gøre vor indflydelse positivt gældende. Vi mener, at der i høj grad er brug for, at også mindre lande tager et medansvar for verdensudviklingen og for Europas fremtid.

Det forløbne år kan fuldt ud stå mål med andre store revolutionsår i Europas historie. I Central- og Østeuropa faldt de gamle regimer ét for ét. Frie og demokratisk valgte regeringer er ved at træde i deres sted. Med beundringsværdig energi og viljestyrke er de nye regeringer og parlamenter nu gået i gang med at løse de mange problemer. De har arvet et nedslidt produktionsapparat, et ødelagt miljø, det politiske og juridiske opgør med fortiden, det uundgåelige behov for overgang til markedsøkonomi. Det vil tage mange år at løse den opgave.

Vi og andre vestlige lande stiller store ressourcer til rådighed for at bistå med processen. Det er afgørende for Europas fremtid, for os alle, at den lykkes.

Med de nye tider er vor Baltikumpolitik afgørende blevet ændret. I næsten 50 år har vi af

velkendte grunde måttet undvære enhver officiel kontakt med de baltiske republikker. De private forbindelser har kun været yderst begrænsede. Men siden de demokratiske valg i foråret har det været vor politik med al kraft at udbygge vore kontakter med Baltikum. Et enigt Folketing har støttet denne politik.

Det er et af hovedmålene for regeringens politik, at Østersøen igen skal blive centrum for et blomstrende økonomisk og kulturelt fællesskab.

Vi er ikke blinde for de mørke skyer, som lurer i horisonten. Sovjetunionen er i dyb krise. Dens ledelse må nødvendigvis gennemføre ambitiøse politiske og økonomiske reformer. Udviklingen i Sovjetunionen vil få konsekvenser også for Danmark, ja for hele Europa.

I EF har vi besluttet, at vi vil støtte Sovjetunionens udvikling hen imod demokrati og markedsøkonomi, men vor bistand skal fremme reformerne, og de kan ikke træde i stedet for dem. Vi vil også gøre, hvad vi kan for at inddrage Sovjetunionen i det internationale økonomiske system. Vi vil modvirke tendenser til isolation af Sovjetunionen.

Som en følge af udviklingen i Central- og Østeuropa er også den sikkerhedspolitiske situation i Europa forbedret væsentligt og meget mærkbart. De omfattende beslutninger, der blev vedtaget på NATO-topmødet i juli, har demonstreret vor alliances evne til at tage initiativer og til at forme grundlaget for den sikkerhedspolitiske udvikling i Europa.

Det er regeringens faste overbevisning, at Danmarks interesser fortsat bedst varetages i et solidarisk samarbejde med vore NATO-allierede. Gennem fortsat aktiv deltagelse i de tætte konsultationer mellem landene i alliancen har Danmark de bedste muligheder for at øve indflydelse på udformningen af det nye Europa.

Regeringen finder det helt naturligt at tilpasse det danske forsvar til den ændrede internationale og sikkerhedspolitiske situation. Denne tilpasning skal ske velovervejet og i tæt samarbejde med vore allierede. Detaljerede overvejelser herom vil kunne indgå som en væsentlig del af grundlaget for et nyt forsvarsforlig til afløsning af det nuværende.

Men jeg vil dog advare imod urealistiske forventninger om hurtige og drastiske reduktioner i forsvaret og på forsvarsbudgettet. Der er mange gode tegn på og forhåbninger om en positiv